

מדינת ישראל
משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

שיעור מדע וטכנולוגיה לכיתה ה'

נושא השיעור: מאזן המים בגוף האדם

עם המורה: שירה הכהן

נא הצטיידו בקלמר, מחברת.

מה נלמד היום?

מה עלול לקרות לנו אם לא נשתה מספיק / נפסיק לשתות מים?

היום בשיעור:

- חשיבות המים.
- מהו מאזן מים בגוף האדם, ומתי נדע שהמאזן הינו תקין.
- נתרגל ונפתור שאלות מעניינות.
- נסכם את השיעור.

מה להביא לשיעור?

מתחילים בכיף

נתחיל בחידה:
כיצד נקרא מכשיר זה?
וכיצד הוא קשור למים?

מתחילים בכיף

מכשיר זה נקרא מאזניים.
באמצעות מכשיר זה ניתן למדוד
חומרים כמות של חומרים ולהשוות
ביניהם.

כמו הרבה דברים בחיים גם בגופנו
חשוב שיישמר **מאזן של מים**.

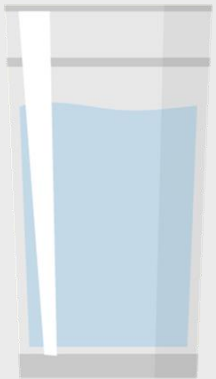

מה אנחנו כבר יודעים?

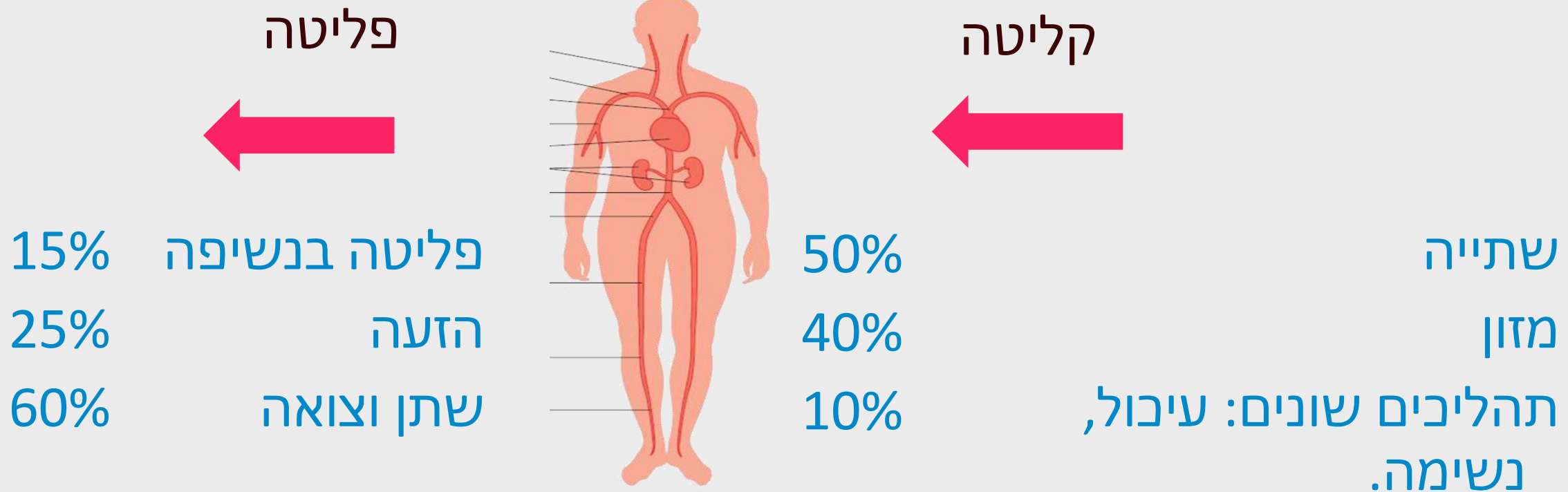
- המים הם החומר החשוב בגוף האדם ומהווים אחוז מאוד גדול ממנו.
- ללא מים לא ניתן לחיות והם חיוניים לכל היצורים החיים.
- למים תכונות ייחודיות: יכולת המסה, זרימה-המאפשרת הובלה.

- אנו יודעים שחשוב לשתות מים מאחר והם צורך קיומי, ולכן:
- מים במצב צבירה נוזל הם צורך קיומי בסיסי.
  - ללא מים במצב צבירה נוזל היצורים החיים (צמחים, בעלי חיים, בני אדם) לא יוכלו להתקיים.

קליטה ופליטת מים באדם

דרכים לקליטת מים:

- האדם – קולט מים במזון ובשתייה דרך הפה בלבד.
- בעלי חיים - דרך הפה בעיקר ומעט בע"ח גם דרך העור.
- צמחים - קולטים מים דרך השורשים והיונקות שלהם.

פליטת מים

- הפרשת שתן - דרך מערכת השתן בעיקר.
- דרך נשימה - בנשיפת גזים החוצה נפלטים גם אדי מים מהריאות (כחצי ליטר).
- הפרשת זיעה - דרך נקבים קטנים גורמת לאיבוד כמויות גדולות של מים.
  - הגורם המרכזי המשפיע על הפרשת זיעה הוא טמפרטורת הגוף.
  - כאשר טמפרטורת הגוף עולה, עולה גם כמות הזיעה המופרשת מן הגוף.
  - הזיעה המופרשת מתאדה מעל פני העור, וההתאדות מקררת את הגוף.

מאזן מים בגוף

הקליטה והפליטה של המים קובעות את מאזן המים בגוף.

מאזן מים תקין - הקליטה שווה לפליטה

מאזן מים לא תקין מעודף מים בגוף - הקליטה גדולה מהפליטה

מאזן מים לא תקין מחוסר מים בגוף - הקליטה קטנה מהפליטה

עכשיו לומדים

קליטת מים

תהליכים
בגוף האדם
400 מ"ל

מזון
500 מ"ל

שתיה
1500 מ"ל

פליטת מים

צואה
100 מ"ל

הזעה
400 מ"ל

נשימה
400 מ"ל

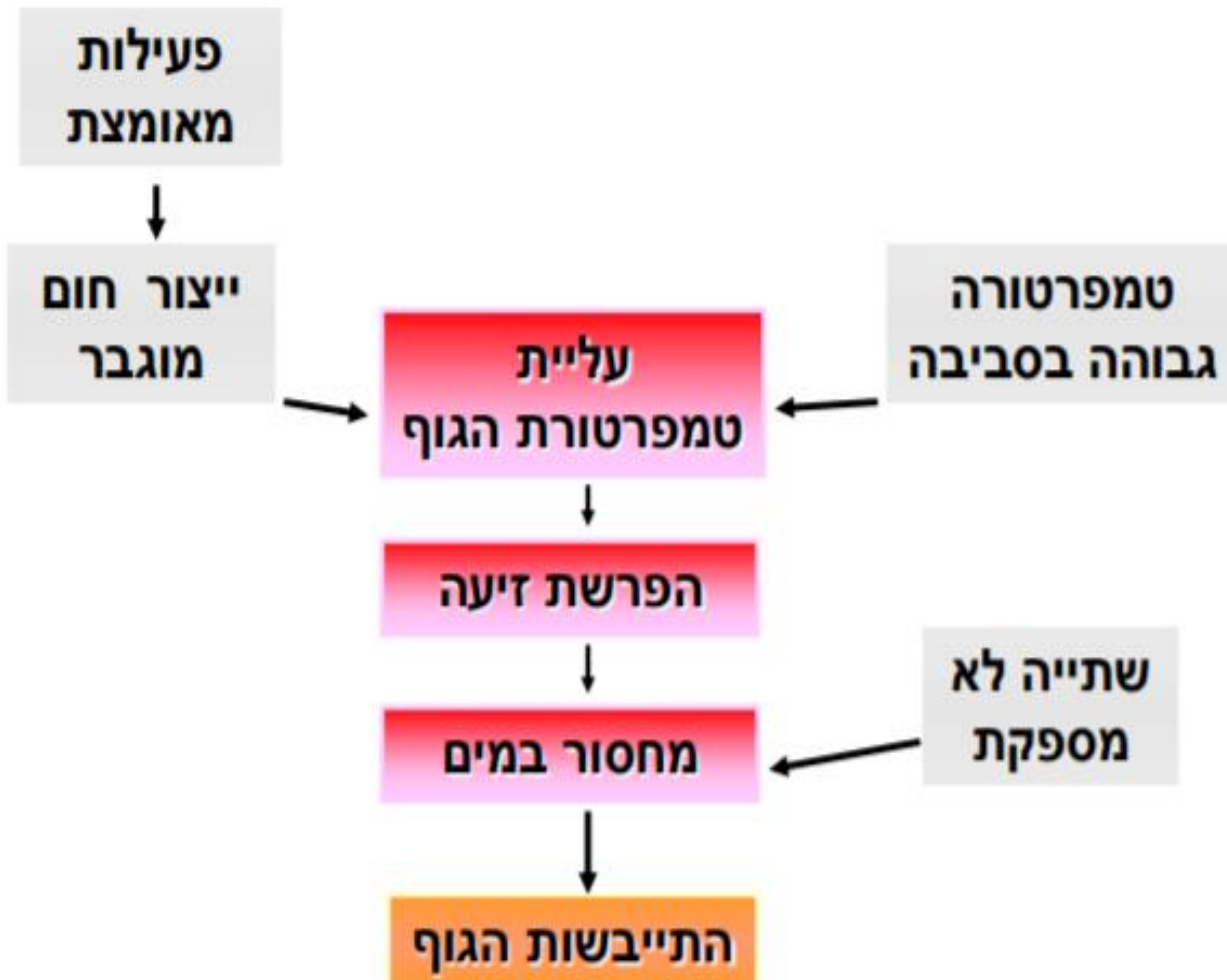
שתן
1500 מ"ל

מאזן מים תקין = כמות מים שהאדם צורך
שווה לאותה כמות המים שהוא פולט החוצה.

התייבשות

מצב שבו חסרים מים בגוף.

ההתייבשות מסוכנת, כי היא פוגעת בתהליכים שונים בגוף ועלולה לגרום נזק חמור לאדם.

סימני התייבשות

- טמפרטורת הגוף עולה.
- העור מאדים.
- דופק מואץ.
- הראש סחרחר וההתנהגות עצבנית.
- בהמשך כשהטמפרטורה של הגוף עולה ל 41 מעלות צלזיוס, ישנן הפרעות בשמיעה בראייה, עלול להגיע עד לאיבוד ההכרה. זהו שלב מכת החום.

מניעת התייבשות

- שמירה על מאזן מים תקין ומאזן חום תקין.
- הקפדה על שתיית מים במידה מספקת - כ- 10 כוסות מים ביום
- להתאים את פעילות הגוף לתנאי הסביבה.

כללי ההתנהגות לשמירה על מאזן מים תקין ועל טמפרטורה תקינה בגופנו:

1. הפחתת התחממות הגוף.
2. הגברת התאדות הזיעה.
3. הוספת מים לגוף.

תרגול

לפניכם טבלה המציגה את כמות המים הקיימת במזון ובשתייה
עברו עליה וענו על השאלות הבאות במחברת:

1. אילו מזונות/ משקאות בטבלה עשירים במים?

02:00

טבלה לארגון מידע: כמות המים (בגרמים) ב־100 גרם מזון וב־100 גרם משקה

מזונות	משקאות
לחם לבן - 38	משקה קל תוסס - 89
עגבנייה - 88	חלב מֶפֶסְטֶר - 91
גלידה - 66	מיץ תפוזים מעובד - 90
גבינה לבנה 5% - 88	מים מִינְרָלִים - 98
אבטיח - 93	שוקו מֶפֶסְטֶר - 83
עוף - 61	מיץ ענבים - 80
צ'יפס - 47	תה ללא סוכר - 99

תרגול

לפניכם טבלה המציגה את כמות המים הקיימת במזון ובשתייה
עברו עליה וענו על השאלות הבאות במחברת:

2. הסבירו את הטענה "כשאוכלים גם שותים".

02:00

טבלה לארגון מידע: כמות המים (בגרמים) ב־100 גרם מזון וב־100 גרם משקה

משקאות	מזונות
משקה קל תוסס - 89	לחם לבן - 38
חלב מִפְּסֵטֶר - 91	עגבנייה - 88
מיץ תפוזים מעובד - 90	גלידה - 66
מים מִינְרָלִים - 98	גבינה לבנה 5% - 88
שוקו מִפְּסֵטֶר - 83	אבטיח - 93
מיץ ענבים - 80	עוף - 61
תה ללא סוכר - 99	צ'יפס - 47

תרגול

לפניכם טבלה המציגה את כמות המים הקיימת במזון ובשתייה
עברו עליה וענו על השאלות הבאות במחברת:

3. הציעו ארוחה בריאה מתוך המזונות בטבלה ונמקו מדוע בחרתם בהם?

02:00

טבלה לארגון מידע: כמות המים (בגרמים) ב־100 גרם מזון וב־100 גרם משקה

משקאות	מזונות
משקה קל תוסס - 89	לחם לבן - 38
חלב מֶפֶסְטֶר - 91	עגבנייה - 88
מיץ תפוזים מעובד - 90	גלידה - 66
מים מִינְרָלִים - 98	גבינה לבנה 5% - 88
שוקו מֶפֶסְטֶר - 83	אבטיח - 93
מיץ ענבים - 80	עוף - 61
תה ללא סוכר - 99	צ'יפס - 47

פתרון

1. מזונות עשירים במים : אבטיח, גבינה לבנה, עגבנייה. משקאות עשירים: תה ללא סוכר, מים מינרלים.
2. הסבר לטענה: בתוך המזון שאנו אוכלים יש כמות מים שגופנו קולט.
3. הצעה לארוחה: לחם+ גבינה+ תה ללא סוכר. קינוח: אבטיח.

טבלה לארגון מידע: כמות המים (בגרמים) ב־100 גרם מזון וב־100 גרם משקה

מזונות	משקאות
לחם לבן - 38	משקה קל תוסס - 89
עגבנייה - 88	חלב מֶפֶסְטֶר - 91
גלידה - 66	מיץ תפוזים מעובד - 90
גבינה לבנה 5% - 88	מים מינְרָלִים - 98
אבטיח - 93	שוקו מֶפֶסְטֶר - 83
עוף - 61	מיץ ענבים - 80
צ'יפס - 47	תה ללא סוכר - 99

מסיימים ומסכמים

אז מה למדנו היום?

קליטה

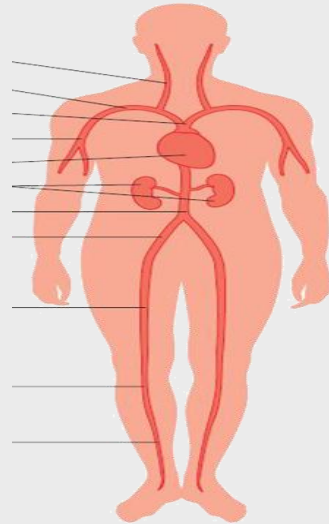
שתייה

מזון

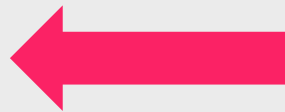
50%

40%

10% תהליכים שונים עיכול, נשימה.

פליטה

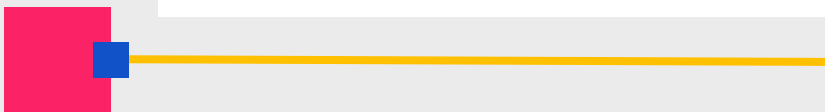
15% פליטה בנשיפה

25% הזעה

60% שתן וצואה

מסיימים ומסכמים

ממשיכים לתרגל

נמשיך לתרגל ולהבין את חשיבות השתייה ומאזן המים
בגופנו על ידי ביצוע משימה באופק.

ריצה מאזן מים ומאזן חום.

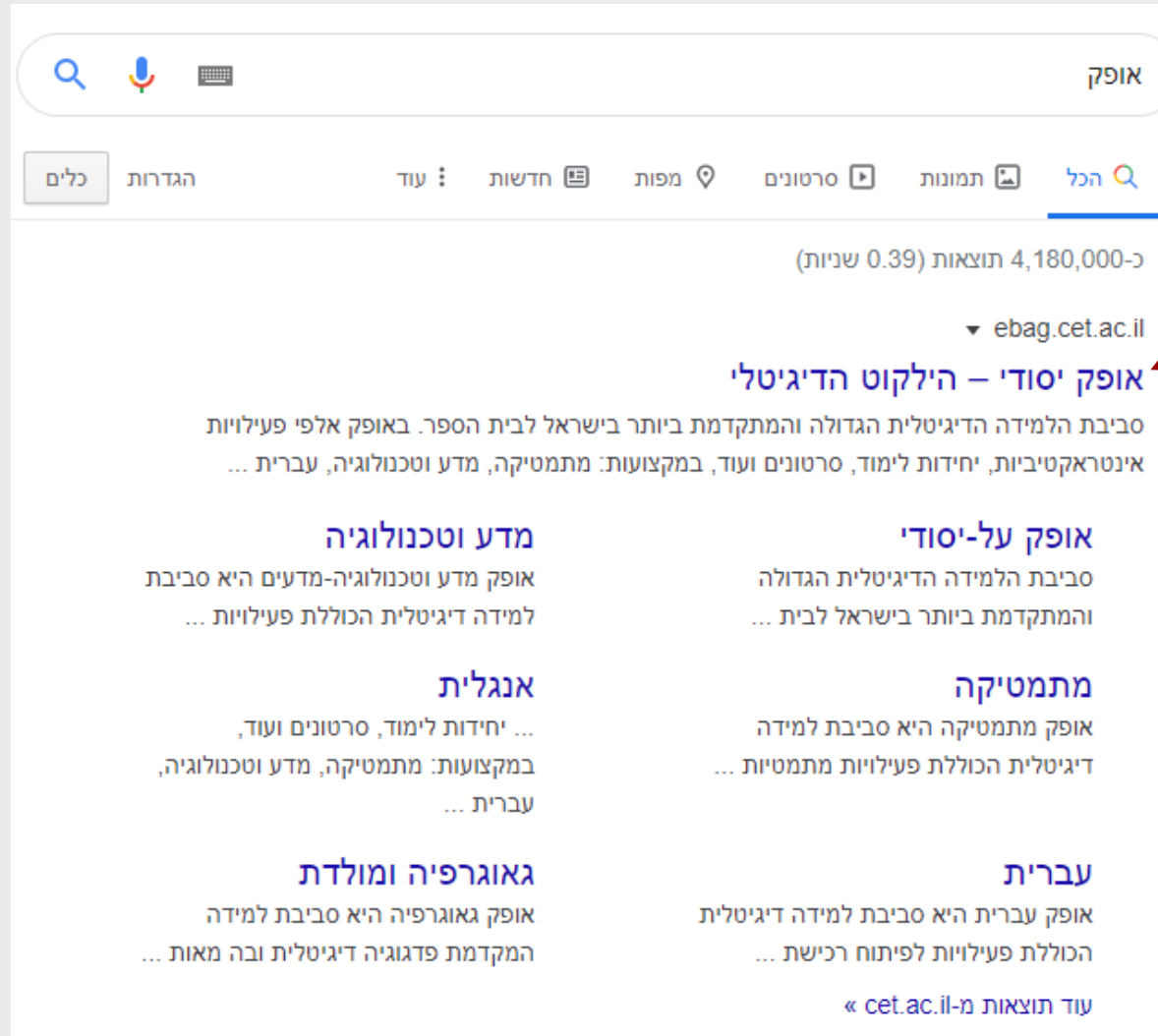
שלב – 1 חיפוש בגוגל

Google

אופק

שלב – 2כניסה לאתר

אופק

הגדרות כלים עוד מפות סרטונים תמונות הכל

כ-4,180,000 תוצאות (0.39 שניות)

▼ ebag.cet.ac.il

אופק יסודי – הילקוט הדיגיטלי

סביבת הלמידה הדיגיטלית הגדולה והמתקדמת ביותר בישראל לבית הספר. באופק אלפי פעילויות אינטראקטיביות, יחידות לימוד, סרטונים ועוד, במקצועות: מתמטיקה, מדע וטכנולוגיה, עברית ...

מדע וטכנולוגיה
אופק מדע וטכנולוגיה-מדעים היא סביבת למידה דיגיטלית הכוללת פעילויות ...

אנגלית
... יחידות לימוד, סרטונים ועוד, במקצועות: מתמטיקה, מדע וטכנולוגיה, עברית ...

גאוגרפיה ומולדת
אופק גאוגרפיה היא סביבת למידה המקדמת פדגוגיה דיגיטלית ובה מאות ...

אופק על-יסודי
סביבת הלמידה הדיגיטלית הגדולה והמתקדמת ביותר בישראל לבית ...

מתמטיקה
אופק מתמטיקה היא סביבת למידה דיגיטלית הכוללת פעילויות מתמטיות ...

עברית
אופק עברית היא סביבת למידה דיגיטלית הכוללת פעילויות לפיתוח רכישת ...

עוד תוצאות מ-cet.ac.il»

שלב – 3 התחברות לאתר

התחבר | עזרה | אופק על-יסודי | הל

הילקוט הדיגיטלי אופק יסודי

אורח
חיפוש
המאגר
תפרי לימוד
עוד בילקוט
חדש

אופק יסודי

שם משתמש

סיסמה

התחבר

הזדהות משרד החינוך

שכחתי סיסמה

חג פורים שמח!
מגוון פעילויות
כומלצות

סוף שהוא גם התחלה:
פורים
עברית - כיתות ב-ג

מסיבת תחפושות
מתמטיקה - כיתות ב-1

היסטוריה
מדע וטכנולוגיה
מתמטיקה
תרבות יהודית-ישראלית
נאונרטיה ומולדת
עברית
חינוך חברתי וכישורי חיים
אנגלית
תנ"ך
מדעי המחשב
חגים

ובאים לזהר לזכרון
בעקבות שר המטבעות

ממשיכים לתרגל

חפשו באופק - ריצה מאזן מים ומאזן חום.

מדינת ישראל
משרד החינוך

תודה שצפיתם בשידור

הופק עבור משרד החינוך ע"י מטח